

Alles wat we doen is gekoppeld aan de ontwikkelopgaven per gebied, niet aan organisaties. Bewoners krijgen steeds meer te maken met food en duurzaamheid. Het zijn thema's waar de gemeente Ede voor kiest en waar steeds meer ondernemers en bewoners iets in willen betekenen. Daarom staan ze in deze Gebiedsagenda als gezamenlijke opgaven.

FOOD

Ede kiest voor Food als economische motor voor de hele gemeente. De ambitie is om dit thema met bewoners te vertalen naar de dagelijkse praktijk. Denk aan initiatieven op het gebied van gezonde leefstijl en sport en van eetbaar groen en voedsel in de openbare ruimte. Zie www.watfoodvoorededoet.nl.

DUURZAAMHEID

Bewoners hebben op allerlei manieren te maken met de overgang naar duurzame energiebronnen en de klimaatopgave. Of het nu gaat om energiebesparing, wijken die van het aardgas gaan, of om het stimuleren van de fiets en maatregelen om de klimaatverandering aan te kunnen. De gemeente ondersteunt initiatieven waar de lokale gemeenschap profijt van heeft.

EDEDoet!

Via www.ededoet.nl kunnen initiatiefnemers geld ophalen, vrijwilligers werven en middelen verzamelen om hun initiatieven te kunnen uitvoeren. Vele actieve bewoners dragen zo bij aan nog mooiere, leukere en betere straten en buurten, gestimuleerd door de wijkwerkers.

Onze kijk op samen bouwen

De Edese samenleving wordt er beter van wanneer we er samen aan bouwen en verantwoordelijkheid nemen. De aanpak in wijken, buurten en dorpen is integraal. Medewerkers van de gemeente werken samen over beleidsterreinen heen aan opgaven. Die gaan over alle onderwerpen waar bewoners, ondernemers, verenigingen, vrijwilligersorganisaties en partners in de wijkteams, sociale teams en het interventieteam aan willen en moeten werken. **Duurzaamheid** is het uitgangspunt. Duurzame relaties met elkaar en openstaan voor vernieuwende ideeën die bijdragen aan de samenleving die we willen zijn.

Zo werkt het:

- de **gemeente** ondersteunt actief initiatieven waar de lokale gemeenschap profijt van heeft;

- initiatiefnemers** wegen alternatieven af en betrekken daarbij hun omgeving;
- wijkwerkers** vanuit welzijn, wonen, zorg, veiligheid staan klaar om te organiseren wat nodig is;
- gemeente en wijkwerkers** zijn continu in gesprek met bewoners en ondernemers over de kwaliteit van zorg en dienstverlening.

Bewoners en ondernemers hebben **invloed** op wat er in hun gebied gebeurt. Waarbij we zowel recht doen aan de eigen **identiteit** van buurten, wijken, dorpen, als bewoners meenemen in **ontwikkelingen** die voor heel Ede en de regio kansen bieden. De gebiedsmanager van de gemeente volgt de initiatieven en projecten in het **Jaarplan van de wijkwerkers**, koppelt mensen en organisaties aan elkaar. En staat stil bij de leerervaringen.

Samen bouwen geeft energie; participatie!

Het is een continue beweging van 'Binnenstebuiten' en 'Buitenstebinnen'. En een opstelling en werkwijze waar we elkaar in vinden en versterken.

Veldhuizen en Kernhem

Gebiedsagenda 2019-2023

De verhalen

Vinden mensen dat zij in hun buurt, wijk, of dorp goed samen leven? Veel was al bekend uit onderzoek en ervaring. Maar persoonlijke verhalen waren belangrijk om er nog meer betekenis aan te geven. Daarom gingen wijkwerkers, bewoners, trainees, beleidsmedewerkers en raadsleden vanaf mei 2018 op pad in de vier gebieden van Ede: Ede Centraal, Veldhuizen-Kernhem, Ede-Zuid en Bennekom en De Dorpen. Zij knoopten op allerlei manieren en plekken het gesprek aan met bewoners en ondernemers. Gedreven door echt willen weten hoe mensen hun leefomgeving ervaren, waar ze zich voor inzetten, trots op zijn, zich zorgen over maken. Tijdens wandelingen, bij de voetbalkooi, in het winkelcentrum, tijdens een bewonersavond, in de klas, bij de supermarkt, op de kenniscampus, tijdens een informatiemarkt, gewoon op straat, werden heel veel gesprekken gevoerd. De uitwisseling van de verhalen heeft het contact tussen bewoners, wijkwerkers en beleidsmedewerkers verstevigd. De Gebiedsagenda is een **Samenwerkingsagenda** geworden.

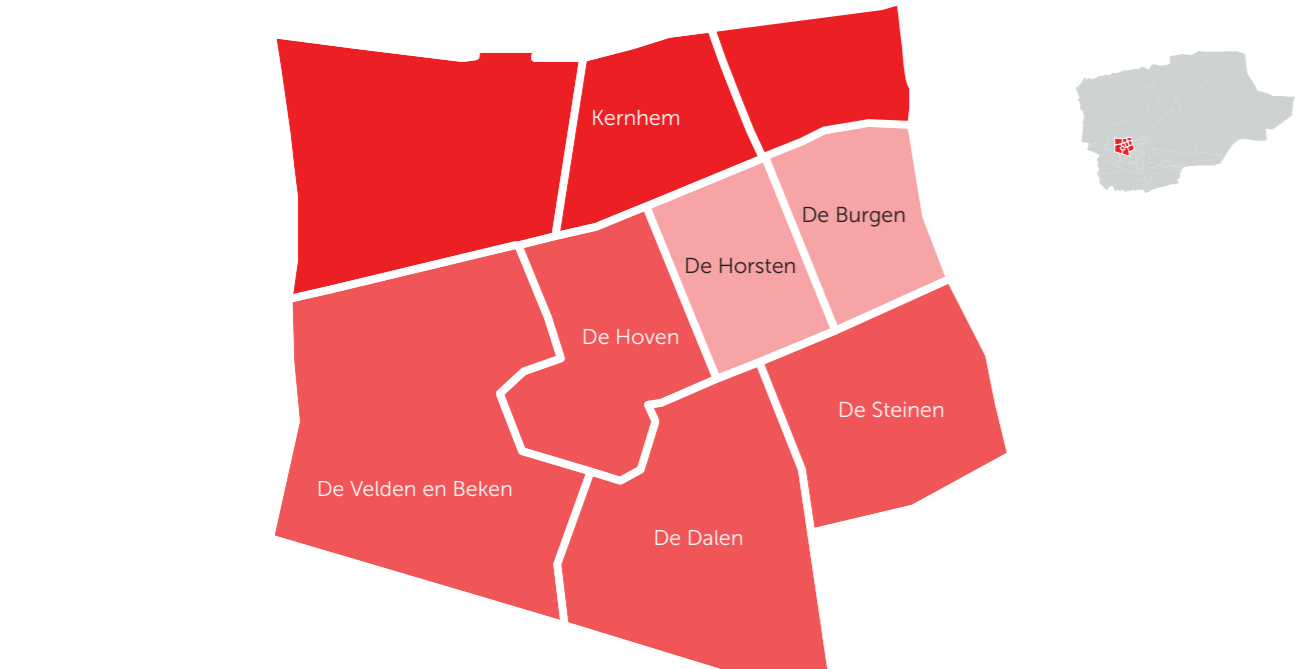
Wegwijzer

De Gebiedsagenda is een wegwijzer die aangeeft waar mensen die betrokken zijn bij Veldhuizen en Kernhem in de periode 2019-2023 naartoe werken. Uit de vele verhalen die in 2018 zijn gedeeld, werden rode draden getrokken. Ze zijn ontwikkelopgaven genoemd. Om aan te geven dat het veelomvattende onderwerpen zijn waar betrokkenen zich hard voor maken. Wijkwerkers investeren hierin samen met bewoners en bewonersnetwerken. Ze bouwen ermee voort op allerlei activiteiten en initiatieven die bijdragen aan meedoen in de samenleving. Zodat de kwaliteiten van het gebied worden versterkt. En wordt ingespeeld op de trots die er is om juist hier in Veldhuizen en Kernhem te wonen, te werken en te leven. De gebiedsagenda is een uitnodiging aan iedereen om bij te dragen aan de ontwikkelopgaven. Belangrijk is om deze in samenhang te bezien. Ieder jaar wordt een jaarplan opgesteld met concrete acties waar de mouwen voor worden opgestroopt.

Met elkaar bouwen aan ...

Ontwikkelopgaven Veldhuizen en Kernhem

Kernhem

Bewoners vinden het aantrekkelijk om in Kernhem te wonen en te leven. Kernhem is de meest kinderrijke wijk van Ede. Het merendeel van de woningen bestaat uit koopwoningen. Bijzonder is dat de natuur volop de ruimte krijgt. Door de houtwallen doen bosplanten en broedvogels het hier goed. En je kunt er ook vleurmuizen tegenkomen. De ecozone is een aanrader, een bosstrook waar je kunt wandelen en spelen. Mensen vinden het jammer dat in het nieuwste deel van de wijk juist minder ruimte is voor natuur. Het nieuwe winkelcentrum geeft de wijk veel meer leven. Wel is de (vrije) openbare ruimte beperkt en zijn er vrijwel geen voorzieningen voor de jeugd. De komende jaren wordt er nog volop gebouwd.

Veldhuizen A

Het straatbeeld in De Burgen en De Horsten is levendig, kleurrijk en divers. In De Burgen is bijna de helft van de bewoners van niet-westerse afkomst; in De Horsten is dat een vijfde. Vooral De Burgen is een jonge buurt met veel mooie ontmoetingsplekken, zoals de sociale huurwoningen is groot in deze wijk met een lagere score op sociale indicatoren. Zoals het percentage niet werkende werkzoekenden. Op locaties met gestapelde bouw voelen bewoners zich minder betrokken bij hun omgeving. Daar staat tegenover dat bewoners het prachtig en rustig wonen vinden in Veldhuizen. Zij vinden het vervelend dat hun wijk een slecht imago heeft, gevoed door incidenten uit het verleden. Zij wijzen erop dat het beter gaat met de jongeren in de wijk. En dat die stijgende lijn vooral moet worden vastgehouden. Bewoners geven een 6,9 voor de leefbaarheid in hun wijk.

Veldhuizen B

Hier woon je in het groen in buurten met een heel verschillend karakter: De Steinen, De Dalen, De Velden en Beken en De Hoven. De wijk werd grotendeels gebouwd in de jaren '60 en '70 met vele recreatieve mogelijkheden en mooie ontmoetingsplekken, zoals de speel- en sportvelden, het Proosdijpark en het skatepark. Ook zijn er veel voorzieningen, zoals een wijkcentrum met een zelfstandig bestuur, een aantal basisscholen en een winkelcentrum. De Mariëndaalfats en de Hondenkop zijn twee aandachtsgebieden met diverse sociale vraagstukken. De integrale aanpak die daarvoor is ingezet, waarden bewoners positief. In verhouding zetten veel mensen zich in voor elkaar en voor hun buurt. Voor de leefbaarheid in hun wijk geven bewoners een 7,6.

Wijkwerkers maken zich met bewoners(groepen) in Veldhuizen en Kernhem hard voor vier ontwikkelopgaven. Ze hangen met elkaar samen. En dragen bij aan de visie van Ede, de programmadoelen en het bestuursakkoord 2018-2022.

De buitenruimte is van iedereen

Wat wij erg leuk vonden is dat we de straat hebben opgeknapt met buurtbeheer. Dit maakte dat wij de bureen beter leerden kennen en dat we af en toe gezamenlijk onderhoud hebben gedaan.

<p>De buitenruimte is de huiskamer van de buurt: toegankelijk, aantrekkelijk, schoon, heel en veilig voor alle leeftijdsgroepen. Het betekent nauw aansluiten bij het diverse en intensievere gebruik van de buitenruimte en de gebruikerswensen en de veiligheidsbeleving van buurtbewoners. Plannen worden met bewoners gemaakt en uitgevoerd. Signalen over veiligheid worden voorrang opgepakt.</p>

- De inrichting, het onderhoud en het beheer van de openbare ruimte worden steeds meer gezamenlijk opgepakt. Die beweging versterken we vanuit de gemeente. We stimuleren en steunen initiatiefnemers die bijdragen aan een buitenruimte voor iedereen. Zo ontstaan bijvoorbeeld mooie plantsoenen en speelplekken en komen er picknicktafels en moestuinen. Er ontstaat een beweging om elkaar op een vanzelfsprekende, positieve manier te leren kennen. We vragen daarbij aandacht voor gezamenlijk groenonderhoud, waarbij we stimuleren om de verbinding te leggen met het thema food.

- Veiligheid staat voorop. Want een veilig gevoel is essentieel om je thuis te voelen. Bewoners benadrukken verschillende aspecten:
 - gevoelens van onveiligheid op bepaalde plekken, met name in de avonduren;
 - het gebruik van drugs in de openbare ruimte;
 - de verkeersonveiligheid op specifieke locaties.

We steken met bewoners energie in sociale veiligheid en verkeersveiligheid. Zo vinden we bijvoorbeeld met senioren uit hoe prettig en veilig het is om te bewegen en te ontmoeten op de stoepen, straten en pleinen in hun buurt. Kinderen moeten veilig kunnen spelen. Daarom besteden we aandacht aan meer toezicht op en rond de speeltuinen. Ook afval en zwerfvuil blijft een aandachtsgebied. De ervaring van de afvalcoaches helpt bij het vinden van slimme manieren om met bewoners de omgeving schoon te houden.

- We vragen bewoners wat zij nodig hebben om buurtgenoten aan te spreken op gedrag dat niet voor iedereen prettig is. Bijvoorbeeld hard rijden, fout parkeren en hondenpoep. We stimuleren rolmodellen, voorbeeldgedrag. Zodat mensen zich realiseren hoe ze op kleine schaal een groot verschil kunnen maken voor de buurt met haar bewoners. Wijkwerkers bieden steun als het erom spant.

- Veldhuizen kampt met een imagoprobleem. Bewoners vinden het vervelend dat mensen ronduit negatief reageren, wanneer zij vertellen dat ze in deze wijk wonen. Zij ervaren Veldhuizen juist als een groene, rustige wijk, waar de leefbaarheid de laatste jaren sterk is verbeterd. En hebben last van beeldvorming die door de jaren heen is ontstaan. Daarom vormen wijkwerkers een denktank met bewoners om met elkaar te bedenken hoe Veldhuizen op een positieve manier op de kaart kan komen.

Iedereen doet mee: over ontmoeting en meedoen in de buurt

Met oud en nieuw bakken we hier samen olieballen. En we hebben een comité dat jaarlijks de burendag organiseert. Vanuit de Velder wordt ook veel gedaan. Het is een leuke actieve buurt.

<p>Ede wil een stad zijn van ontmoeten en verbinden. Met straten, buurten, wijken en dorpen waar mensen profiteren van elkaars kennis en kennissen. Zodat er een</p>
--

<p>buurtsamenleving ontstaat waarin zij elkaar op allerlei manieren weten te vinden voor informatie en advies, het organiseren van hulp, het nemen van initiatief en het meedoen aan activiteiten.</p>
--

- Iedereen maakt deel uit van de buurtsamenleving en moet zich welkom voelen. Taal is de basis voor meedoen. Wijkwerkers zoeken nieuwkomers actief en te helpen hen om mee te doen en te blijven oefenen met de taal door bijvoorbeeld contact te leggen met buurtbewoners. Die vragen daar ook om.

- Heel veel is er en ontstaat spontaan. Er groeit een netwerk van ontmoetingsplekken, fysiek en digitaal. Steeds meer bewoners horen erbij en voelen zich uitgenodigd om zelf iets te doen. De uitdaging van de wijkwerkers is om de beweging van onderop te versterken en bewoners te stimuleren om initiatieven zichtbaar te maken en ze slim te verbinden. Daarom nodigen zij buurtbewoners uit om te bedenken hoe kwaliteiten en activiteiten van individuele en groepen buurtbewoners vindbaar, toegankelijk, bruikbaar en bruisend gemaakt kunnen worden.

- De wijkwerkers stimuleren de komst van een niet-digitaal informatiepunt. Waar getrainde vrijwilligers dagelijks horen wat er speelt in de wijk en waar (extra) aandacht naar uit moet gaan. Zij nodigen onder het motto ‘Bruisend Kernhem’ inwoners van Kernhem uit om zich te buigen over ontmoetingsmogelijkheden, met name voor en door ouderen zonder kinderen.

- Wijkwerkers krijgen meer zicht op wat er onder bewoners speelt, door blijvend met hen in gesprek te zijn. Zij weten specifieke groepen bewoners te vinden en kennen de sleutelfiguren in de buurt, ook van verenigingen, vrijwilligersorganisaties, scholen enzovoort. Ze investeren in informeel, laagdrempelig contact zonder een vooropgezette agenda. Zodat mensen en organisaties ‘bekenden’ van elkaar worden. En elkaar bewegen tot meedoen. Zo vragen wijkwerkers aan direct betrokkenen om concrete vraagstukken van de wijk mee te helpen oplossen.

- We beseffen dat niet iedereen in dezelfde mate mee kan doen, of initiatiefnemer kan zijn. Wijkwerkers stappen actief op bewoners af en reiken hen waar nodig de helpende hand. Zij ondersteunen een aantal minder-zelfredzame groepen om elkaar te ontmoeten.

Opgroeien met perspectief

Het is heel gezellig bij de voorleesclub en de leiding is lief. Soms hebben we wel eens ruzie, maar de mensen van de Bus helpen dan om het op te lossen.

<p>De jeugd heeft perspectief nodig om de eigen toekomst vorm te kunnen geven. Kinderen en jongeren moeten zich gezien en gehoord voelen. En letterlijk en figuurlijk ruimte in kunnen nemen waardoor zij ontdekken waar ze goed in zijn. Ouders, buurtbewoners, familieleden, leraren, sportcoaches enzovoort dragen bij aan hun persoonlijke groei, zodat zij op eigen benen kunnen staan. Jongeren kunnen elkaar onderling helpen om slimme keuzes te maken.</p>

- Veel volwassenen vinden het heel belangrijk dat kinderen opgroeien tot mensen die op een positieve manier met elkaar omgaan. We maken ons sterk voor een omgeving waarin mensen bereid zijn om de verantwoordelijkheid te delen voor het opvoeden, opgroeien en ontwikkelen van kinderen en jongeren. Wijkwerkers juichen de betrokken inbreng van bewoners toe. Zij geven bijvoorbeeld aan dat de jongerenaanpak in Veldhuizen werkt. In Kernhem zetten we de gesprekken voort met 12+ers en 16+ers over bijvoorbeeld ontmoetingsplekken.

- Wijkwerkers hebben contact met een grote diversiteit aan jongeren en jongerengroepen. Met name op hun eigen hotspots om te internetten en te sporten. Zij staan voor een positieve aanpak waarin kinderen en jongeren met en van elkaar leren. Jongeren kunnen elkaar onderling helpen. Daarom investeren we in rolmodellen en jongerennetwerken. Het verrijkt het

sociale leven van de opgroeiende jeugd. Door bijvoorbeeld met elkaar te kunnen praten over drugs en jongerenoverlast. En te beseffen hoe iedereen elkaar in ogenschijnlijk kleine dingen kan steunen en stimuleren. We ondersteunen hen bij het zelf ontwikkelen van hun hotspots en stimuleren de ontmoeting tussen alle jongeren. Minder zelfredzame jongeren ondersteunen we met extra activiteiten in de wijk gericht op het ontdekken en benutten van hun talenten. We denken hierbij speciaal aan nieuwkomers en meiden.

- De groep 16-18 jarigen verdient aandacht. Want deze jongeren vallen buiten de boot als het gaat om winkelen en uitgaan en zoeken plekken om elkaar te ontmoeten en te chillen. De wijkwerkers dagen hen uit om die plekken te gaan creëren. Meisjes hebben vooral behoefte aan een alternatieve huiskamer waar ze onder elkaar zijn. Jongens willen rustig chillen in de buitenruimte, zonder dat ze weggestuurd worden.

- Jongeren met een migranten-achtergrond vragen om meer ondersteuning en aandacht van gespecialiseerde jongerenwerkers. Via de buurthuizen blijven wij aandacht besteden aan bijvoorbeeld jongerenactiviteiten gericht op hun ontwikkelingsbehoeften, huiswerk- en studiebegeleiding en taalonderwijs.

Langer zelfstandig wonen in de wijk

Mevrouw is heel vitaal en mobiel door haar snorfiets. Als ze die niet meer zou hebben zou dat een drama zijn, zegt ze. Ze heeft ook een speciale band opgebouwd met de fietsenmaker.

<p>Voor ouderen moet er een passen-de plek zijn om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen in hun buurt en mee te kunnen blijven doen. Mensen willen hier in Veldhuizen en Kernhem oud worden. Dat vraagt om een divers en flexibel woningaanbod, toegankelijke voorzieningen en een leeftijdsvriendelijke openbare ruimte.</p>
--

- Een gedeelde wens is dat mensen waardig oud kunnen worden in hun vertrouwde woonomgeving. Een speerpunt van de wijkwerkers is om zicht te krijgen op ongewenste situaties achter de voordeur: sociaal isolement, eenzaamheid, armoede. Daar hebben we de buurtbewoners bij nodig, want die kennen de ouderen in de wijk. Juist de mensen die niet buiten komen, die niet deelnemen aan activiteiten. Zodra deze onzichtbare ouderen zichtbaar worden, kunnen we plannen smeden op maat. In het kader van waardig oud worden werken we mee aan experimenten met tijdelijke woonvormen, flexibele concepten en levensloopbestendige wijken. Bijvoorbeeld woonconcepten voor mantelzorgers en degenen die zij verzorgen, studenten met zorgtaken die in de flat komen wonen.

- Wijkwerkers stimuleren en steunen voorzieningen voor ouderen die thuis blijven wonen, zodat zij (informele) zorg aan huis krijgen. En mee kunnen blijven doen op een manier die past bij hun leefsituatie en leefstijl. Het betekent dat we samenwerken met welzijns- en zorgorganisaties. Daarbij kijken we ook naar de wensen voor collectieve voorzieningen en de toegankelijkheid en bereikbaarheid daarvan. Bijvoorbeeld een boodschapvoorziening, een ontmoetingsplek in de flat, of een buurtbus die haalt en brengt naar een activiteit. We verkennen hoe activiteiten voor jongeren samen kunnen gaan met die voor ouderen.

- Bereikbaarheid en toegankelijkheid zijn aandachtspunten. Ouderen die mobiel zijn en erop uit willen, moeten daarin niet gehinderd worden. Vanuit de beleving van bewoners pakken we verbeteringen op. Bijvoorbeeld door met hen te kijken naar de toegankelijkheid en veiligheid van de wegen. En naar mogelijkheden van openbaar vervoer.

Bron: BRP gemeente Ede
Leefbaarheidsmonitor, gemeente Ede